

**KALLELSE**

2024-05-31

Sammanträde med: **Överförmyndarnämnden**

Tid: 2024-06-11 kl 09:00

Plats: Stadshuset Flen, sal Malmköping

*Arne Lundberg* *Sandra Östling*  
Ordförande Sekreterare

**Information/diskussion**

- **Allmän genomgång av verksamhetens område:**  
Tf. myndighetschef Jenny Dunberg
  - a) statistik allmän
  - b) statistik årsräkning
  - c) avvikelser
  - d) beslut tagna sedan föregående nämndsammanträde
  - e) ekonomi
  - f) personalsituation/verksamhetssituation

**ÄRENDEN**

Justering

Punkt	Ärende	Ärendemening
1.	ÖFN/2024:22	Entledigande enligt 11 kap 20 föräldrabalken - Akt 4760 <b>/Sekretess/</b>
2.	ÖFN/2024:21	Ansökan om byte av ställföreträdare – Akt 3229 <b>/Sekretess/</b>
3.	ÖFN/2024:23	Nämndrapport 2, 2024

4. ÖFN/2024:7 Delegationsbeslut
5. ÖFN/2024:6 Avvikelser
6. ÖFN/2024:2 Anmälningssärenden

*Varmt välkommen!*  
*Arne Lundberg*  
*Ordförande*

**TJÄNSTESKRIVELSE**

Kommunledningsförvaltningen

TJÄNSTESTÄLLE Överförmyndarkontoret  
HANDLÄGGARE Jenny Dunberg

Till Överförmyndarnämnden

DIARIENR ÖFN/2024:23

**Nämndrapport 2 2024 - överförmyndarnämnden****Förslag till beslut**

Överförmyndarnämnden föreslås besluta

att lägga nämndrapport 2 till handlingarna.

**Sammanfattning**

Nämndrapport 1 visar utfall avseende samverkansbudgeten. Redovisningen utvisar ett positivt utfall för perioden. Respektive kommuns kostnader för arvode till uppdragstagare och till förtroendevalda presenteras inte då det inte är poster som ingår i samverkansbudgeten. Positivt resultat för perioden på grund av lägre personalkostnader då endast en extragranskare har anlåtats.

*Flen:* Arvodena för årsräkningar betalas ut senare under året varpå ett positivt resultat visas för perioden. Det finns även en outnyttjad reserv som bidrar till en positiv budgetavvikelse.

I rapporten ingår en statusuppdatering om huruvida verksamheten har påbörjat insatser för att nå nämndens mål, som framgår av nämndplanen. Samtliga mål är påbörjade. I rapporten exemplifieras vilka aktiviteter som har påbörjats kopplat till respektive mål.

**Beslutsunderlag**

- Nämndrapport 2 2024 - Överförmyndarnämnden

Håkan Bergsten  
KommunchefJenny Dunberg  
Tillförordnad myndighetschef

Skickas till:  
Kommunstyrelsen Flens kommun,  
Kommunstyrelsen Gnesta kommun,  
Kommunstyrelsen Vingåker kommun  
Akt

## Nämndrapport 2 2024

### Överförmyndarnämnden



## 1. Uppföljning mål

Flen - en tillväxtkommun

Nämndmål	Status
Överförmyndarnämnden säkerställer effektivitet, kvalité och rättssäkerhet i beslut som fattas inom nämndens verksamhetsområde	Påbörjat
Överförmyndarnämndens verksamhet upplevs som tillgänglig och uppvisar gott bemötande.	Påbörjat

Kommentar:

*Aktiviteter:*

- *Kvalitetsledningsarbete - Nämndens verksamhet arbetar fortlöpande med att säkerställa verksamhetens kvalitet genom att uppmärksamma brister och åtgärda dessa. Kontroll av att exempelvis handläggningstider hålls, till förmån för våra kommunmedborgare. Eventuella avvikelser rapporteras till nämnd.*
- *Tillgänglighet och bemötande; Verksamheten deltar för första gången i SKRs servicemätning som sker under två månader med start 18 mars.*
- *Allt fler ställföreträdare använder e-Wärna Go för sin redovisning vilket bidrar till ökad effektivitet, kvalitet och rättssäkerhet.*
- *Kompetensutveckling genomförs, tillsammans med resten av myndighetsavdelningen, inom ämnet serviceinriktad myndighetsavdelning.*

Flen - där människor får växa och ta plats

Nämndmål	Status
Överförmyndarnämnden ska tillse att ett barnperspektiv genomsyrar hela verksamheten.	Påbörjat
Överförmyndarnämndens tillsyn ska verka för att den som har ställföreträdare i form av god man, förvaltare eller förmyndare inte drabbas av rättsförluster, dvs. inte får del av de rättigheter som hen har rätt till.	Påbörjat

Kommentar:

Aktiviteter:

- *Överförmyndarnämndens handlingsplan för implementering av Barnkonventionen tillämpas i verksamheten. Detta säkerställer att barn behandlas som rättighetsbärare.*
- *Verksamhetens handläggare arbetar för ökad samverkan och agerar som ambassadörer för att inspirera kollegor att implementera barnkonventionen i olika verksamheter.*
- *Antalet förmyndarskapsärenden har ökat under redovisningsperioden genom ökad samverkan med socialförvaltningarnas barnhandläggare.*
- *Verksamheten håller varje månad informationsföreläsningar och är rådgivande gentemot allmänhet, andra förvaltningar, kommuner, Regionen och myndigheter. Verksamheten är mycket positivt inställd till förfrågningar som inkommer och välkomnar samverkan.*

## Flen - för trygghet genom hela livet

Nämndmål	Status
Säkerställa att det finns tillräckligt många ställföreträdare för att garantera huvudmännens rättigheter och att ställföreträdarna har goda förutsättningar och tillräcklig utbildning och stöd från verksamheten för att utföra sina uppdrag på ett sätt som garanterar huvudmännen deras rättigheter.	Påbörjat

Kommentar: Indikatorerna kan inte följas upp förrän vid ett senare skede.

### Aktiviteter:

- *E-tjänst för intresseanmälningar. Tillgången till ställföreträdare är alltjämt god. Intresseanmälningar från personer som önskar verka som god man och förvaltare inkommer med viss frekvens. Verksamheten upplever att antalet har ökat i och med publicerad e-tjänst för ändamålet.*
- *Samverkan med samverkande kommuners kommunikationsavdelningar, för att uppmärksamma behov av ställföreträdare, i kommunernas sociala kanaler, ger god effekt.*



## 2. Uppföljning ekonomi

Tkr	Utfall Jan-maj	Budget Jan-maj	Avvikelse	Budget helår	Prognos , helår	Avvikelse	Avvikelse i %
Ekonomisk ram per verksamhet, avdelning eller ansvar							
Flens del samverkan	844	901	56	2 017		0	0
Gnestas del samverkan	492	524	33	1 175		0	0
Vingåkers del samverkan	445	475	30	1 064		0	0
<b>Samverkan totalt</b>	<b>1 781</b>	<b>1 900</b>	<b>119</b>	<b>4 256</b>		<b>0</b>	<b>0</b>

**Kommentar [1]:** Utfallsiffror är preliminära då perioden inte har stängt ännu

Tkr	Utfall Jan-maj	Budget Jan-maj	Avvikelse	Budget helår	Prognos , helår	Avvikelse	Avvikelse i %
Ekonomisk ram per verksamhet, avdelning eller ansvar							
Flen arvoden	654	931	277	2 235		0	0

Tkr	Utfall Jan-maj	Budget Jan-maj	Avvikelse	Budget helår	Prognos , helår	Avvikelse	Avvikelse i %
Ekonomisk ram per verksamhet, avdelning eller ansvar							
Flen total	1 498	1 832	333	4 252		0	0

### Förklaring, analys och vidtagna åtgärder till ev budgetavvikelse:

Samverkan: Positivt resultat för perioden på grund av lägre personalkostnader då endast en extragranskare har anlåtats men även på grund av lägre kostnader för utbildningar.

Flen: Arvoden för årsräkningar betalas ut senare under året varpå ett positivt resultat visas för perioden. Det finns även en outnyttjad reserv som bidrar till en positiv budgetavvikelse.

## 3. Uppföljning personal

Denna statistik har lyfts ut ur rapporten eftersom det är möjligt att identifiera individuella medarbetare med härledning av siffrorna. Statistiken för överförmyndarkontorets tjänstepersoner presenteras istället tillsammans med Kommunledningsförvaltningens övriga medarbetare i deras nämndrapport.

**TJÄNSTESKRIVELSE**

Kommunledningsförvaltningen

TJÄNSTESTÄLLE Överförmyndarkontoret  
HANDLÄGGARE Jenny Dunberg

Till

DIARIENR ÖFN/2024:7

***Delegationsbeslut under perioden 2024-05-02-2024-05-30*****Förslag till beslut**

Överförmyndarnämnden föreslås besluta

att lägga redovisade delegationsbeslut till handlingarna

**Sammanfattning**

Samtliga redovisade delegationsbeslut under perioden 2024-05-02 - 2024-05-30 finns hos överförmyndarkontoret.

Beslut som fattats på delegation enligt föräldrabalken behöver, enligt 19 kap. 14 § 3 stycket föräldrabalken, inte anmälas till överförmyndarnämnden. Övriga beslut som fattas med stöd av delegationsordningen ska, enligt 6 kap. 40 § kommunallagen, anmälas till överförmyndarnämnden.

Förvaltningen har, tillsammans med överförmyndarnämnden, beslutat att nämnden bör få ta del av samtliga delegationsbeslut och väljer därför att rapportera delegationsbeslut i bilagd rapport. I rapporten ingår de delegationsbeslut som handläggare på överförmyndarkontoret har fattat med stöd av Delegationsordning för den gemensamma överförmyndarnämnden i Flen, Gnesta och Vingåkers kommuner, reviderad av överförmyndarnämnden 2023-12-05 § 43 under perioden 2024-04-05-2024-05-01. Undantag görs för arvodesbeslut som fattas efter genomförd granskning av redovisningshandlingar.

I rapporten framgår även de beslut som överförmyndarnämnden själv har fattat. Detta ger nämnden bättre förutsättningar att följa upp att nämndens beslut har verkställts.

**Beslutsunderlag**

- Rapport över överförmyndarkontorets fattade delegationsbeslut

Jenny Dunberg  
Tillförordnad myndighetschef

Skickas till:  
Flens kommun  
Gnesta kommun  
Vingåkers kommun  
Akt

## Sökurval

Texttyp = Beslut

## Officiellt diarium

Datum	Händelse	Kommun	Makulerad	Aktnr	Dnr
2024-05-30	Beslut Beslut - Byte FV	Flen		4289	281
2024-05-28	Beslut Beslut - Byte FV/GM	Flen		4721	115
2024-05-27	Beslut Beslut - Byte FV	Flen		4456	114
2024-05-15	Beslut Beslut - Avskrivning från fortsatt handläggning	Gnesta		3139	255
2024-05-15	Beslut Beslut - avskrivning vitesföreläggande, när redovisningshandling inkommit	Flen		4867	76
2024-05-15	Beslut Beslut - avskrivning vitesföreläggande, när redovisningshandling inkommit	Gnesta		4848	43
2024-05-15	Beslut Beslut - Avskrivning viteföreläggande, när redovisningshandling inkommit	Gnesta	Makulerad 2024-05-15	4568	35
2024-05-15	Beslut Beslut - Avskrivning viteföreläggande, när redovisningshandling inkommit	Gnesta	Makulerad 2024-05-15	4568	35
2024-05-15	Beslut Beslut - avskrivning vitesföreläggande, när redovisningshandling inkommit	Gnesta		4568	35
2024-05-14	Beslut ÖFN beslut 2024-05-14 § 28, Vitesföreläggande år 2023	Flen		4760	67
2024-05-14	Beslut ÖFNs beslut 240514 § 30 - Ansökan om byte av ställföreträdare	Flen		4871	46
2024-05-14	Beslut ÖFNs beslut 240514 § 29 Ansökan om uttagstillstånd	Vingåker		4650	37
2024-05-13	Beslut Beslut - Samtycke; försäljning bostadsrätt	Flen		4837	75

## Officiellt diarium

2024-05-13	Beslut Beslut - Samtycke till försäljning fast egendom	Gnesta	4895	52
2024-05-13	Beslut Beslut - Avskrivning, anmälan om behov	Vingåker	4946	20
2024-05-08	Beslut Beslut - Byte GM	Flen	739	125
2024-05-07	Beslut Beslut - GM 11:2	Gnesta	4873	34
2024-05-07	Beslut Beslut - GM 11:2	Gnesta	4874	34
2024-05-07	Beslut Beslut - Upphörande GM 11:1	Vingåker	4968	18
2024-05-06	Beslut Beslut - Byte GM	Flen	787	214

**TJÄNSTESKRIVELSE**

Kommunledningsförvaltningen

TJÄNSTESTÄLLE Överförmyndarkontoret  
HANDLÄGGARE Jenny Dunberg

Till Överförmyndarnämnden

DIARIENR ÖFN/2024:6

***Avvikelser för perioden 2024-05-03-2024-05-30*****Förslag till beslut**

Överförmyndarnämnden föreslås besluta

att efter diskussion godkänna vidtagna åtgärder,

att i övrigt inte vidtaga några ytterligare åtgärder samt

att lägga redovisade avvikelser till handlingarna.

**Sammanfattning**

Samtliga redovisade avvikelser under perioden 2024-05-03-2024-05-30 finns hos överförmyndarkontoret.

För att säkerställa verksamhetens kvalitet är samtliga tjänstepersoner involverade i ett aktivt ledningsarbete som innebär att när någon uppmärksammar en brist i verksamheten ska en avvikelse upprättas. Avvikelsen ska innehålla information om vad som har upptäckts, både underlåtenhet att följa rutiner/verksamhetsbeskrivningar eller att något har vidtagits på fel sätt eller av fel person utgör en avvikelse, vilka åtgärder som avvikelsen gett upphov till samt vem som uppmärksammat avvikelsen och när samt inom vilket målområde avvikelsen och vidtagen åtgärd hör till, alltså på vilket sätt bidrar upptäckten till nämndens måluppfyllelse? Avvikelserna rapporteras till nämnd

**Beslutsunderlag**

- Rapport på upprättade avvikelser

Jenny Dunberg  
Tillförordnad myndighetschef

## Avvikelser och förbättringsförslag 2024

### Handlingsplan

1. Medarbetare noterar en avvikelse/förbättringsförslag. Denna registreras i akt (enligt rutin) och förs in i nedanstående förteckning (kolumn 1-6 samt 9)
2. Medarbetare informerar enhetschef.
3. Enhetschef följer upp och för in övriga åtgärder, målområde och åtgärdsförslag i nedanstående förteckning.

TYP AV AVVIKELSE/FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG	AKT	VEM UPPTÄCKTE?	DATUM UPPTÄCKT	BESKRIV HÄNDELSEN/FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG	ÅTGÄRD	DATUM FÖR ÅTGÄRD	VILKET MÅLOMRÅDE	ÅTGÄRDSFÖRSLAG
Tingsrätten har fattat beslut om anordnade av godmanskap. Beslutet nådde inte ÖFN.	4949	JD	2024-05-07	Handläggare mailar tingsrätten för att höra hur det går i ärendet då inget beslut delgivits ÖFN. TR svarar samma dag med att skicka ut beslutet om anordnade av godmanskap. Beslutet fattades den 19 april med delgavs inte nämnden förrän idag. Det har i vart fall inte kommit nämnden till handa förrän på dagens datum.	Snarast möjligt starta upp ärendet enligt rutin.	2024-05-07	Målområde, kopplat till nämndplan exempel: kvalitet/effektivitet/rättssäkerhet. HM/barn inte drabbas av rättsförluster	Problemet ligger troligtvis i tingsrättens rutiner/system. Dock har ÖF, för att minska risken för att detta ska ske, som rutin att följa upp ärenden som tycks vara stillastående allt för lång tid hos tingsrätten.
Tidigare ÖF har missat att anteckna på redovisningshandlingen att den är granskad.	4929	MA	2024-05-15	Redovisningshandlingar avseende år 2022 (överflyttad från annan överförmyndarnämnd) saknar signering på handlingarna. Det finns brev som har gått ut som styrker att redovisningen är granskad av tidigare överförmyndarnämnd.	Upprättar avvikelse för att visa i akten att bristen har uppmärksammats.	2024-05-07	Rättssäkerhet.	Brist hos annan ÖF inget vi kan åtgärda.
Dokument tillhörande annan huvudman återfinns i fel akt.	4754	AP	2024-05-17	När totaltutskrift görs uppmärksammar UT att ett dokument tillhörande en annan akt följer med. Dnr 38 "Information till HM efter anordnade av ställföreträdarskap" innehåller fil tillhörande annan akt och har felaktigt namn getts till detta aktnummer.	Filen i akt 4754, dnr 38 makuleras. Filen som tillhör den andra akten läggs digitalt på korrekt dnr. Delger information till handläggare att lägga in dokument tillhörande dnr 38 och sedan lägga det i fysisk form i avslutad akt.	2024-05-17	Rättssäkerhet/effektivitet.	Påminner varandra om behovet av noggrannhet.
Personuppgiftsincidentanmälan	4998	MH	2024-05-24	Överförmyndarhandläggare uppmärksammar att det i ett yttrande som skickades till tingsrätten den 23 maj 2024 står ett annat namn än den person som yttrandet till tingsrätten avser (dnr 17). Yttrandet återkallas omedelbart hos tingsrätten som bekräftar att ingen åtgärd gjorts i anledning av yttrandet. Ett nytt yttrande med rätt namn angivet lämnas in till tingsrätten.	Personuppgiftsincidentanmälan upprättas. Chef informeras.	2024-05-24	Målområde, kopplat till nämndplan kvalitet/effektivitet/rättssäkerhet. HM/barn inte drabbas av rättsförluster	Efter utredning konstateras att någon anmälan till IMY inte behöver lämnas eftersom risken att någon drabbats menligt bedöms vara minimal.



Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum

2024-05-06

§ 67

KS/2022:149

041

***Utvärdering av Flens kommuns system för intern kontroll 2023*****Kommunstyrelsen beslutar****att godkänna utvärderingen av systemet för intern kontroll 2023, samt****att utvärderingen delges kommunfullmäktige och kommunens revisorer.****Bakgrund**

Varje nämnd och kommunalt bolag ansvarar för att ha tillräcklig intern kontroll för att säkra verksamhetens säkerhet, effektivitet och att lagar och kommunal styrning följs. För 2023 har alla kommunala nämnder och de stora helägda bolagen tagit fram planer för intern kontroll baserade på riskanalys. Kontrollmomenten som anges i respektive plan för intern kontroll har i huvudsak genomförts. Alla nämnderna har behandlat samlad återrapportering av genomförd intern kontroll under februari och mars 2024. Inom bolagen genomförs återrapporteringen huvudsakligen muntligt vid styrelsemöten.

Den återrapportering som ansvariga nämnder och bolag behandlat visar att genomförd intern kontroll har inneburit att vissa avvikelser eller andra brister har uppmärksammas. Den visar också att insatser har sats in för att åtgärdasvagheter i arbetsprocesser. Exempelvis har rutiner tagits fram eller utvecklats/anpassats, för att bristen inte ska uppstå igen.

Enligt kommunens Riktlinjer för intern styrning och kontroll ska kommunstyrelsen årligen utvärdera systemet för intern kontroll. I denna utvärdering gör kommunledningsförvaltningen bedömningen att den interna kontrollen på ett övergripande plan har fungerat på ett sätt som tillgodoser riktlinjernas avsikt.

**Ärendet**

Flens kommuns Riktlinjer för intern styrning och kontroll anger att kommunstyrelsen årligen ska utvärdera systemet för intern kontroll baserat på nämnders och bolags årliga rapportering av genomförd intern kontroll.

Sammanträdesdatum

Kommunstyrelsen

2024-05-06

För år 2023 har alla verksamhetsnämnder och de två stora helägda bolagen behandlat återrapporteringar av genomförd intern kontroll, medan kommunstyrelsen behandlar sin återrapportering vid sammanträde den 8 april. Kommunstyrelsens arbetsutskott godkände rapporteringen vid sammanträdet den 25 mars (KSAU 2024-03-25 § 22).

#### Verksamhetsnämnder och kommunstyrelse

De kommunala verksamhetsnämnderna (inklusive den gemensamma överförmyndarnämnden, ÖFN) och kommunstyrelsen (KS) har antagit planer för intern kontroll i samband med att respektive nämndplan antogs. Samtliga har också inkluderat de tre övergripande kontrollmoment som kommunstyrelsen beslutat om i enlighet med kommunens riktlinjer för intern styrning och kontroll. Liksom tidigare år ser planerna olika ut. Medan ÖFN:s plan omfattar många moment kopplade till olika konkreta arbetsprocesser inom nämndens ansvarsområde, fokuserar övriga nämnder och KS:s plan på ett mindre antal kontrollmoment på mer övergripande nivå, där riskbedömning visat att det är jämförelsevis stor sannolikhet att risken inträffar och/eller att konsekvenserna skulle vara allvarliga om risken inträffar. ÖFN:s verksamhet använder aktivt sin interna kontroll för löpande avvikelshantering och verksamhetsutveckling, vilket också rapporteras regelbundet till nämnden.

Nämndernas och kommunstyrelsens återrapportering av genomförd intern kontroll visar att de interna kontrollerna i stort har genomförts enligt plan, även om det i några fall har förekommit uppföljningsmetoden har anpassats. Nämndernas återrapportering visar att vissa brister har uppmärksammats och att insatser har vidtagits för att komma åt bristen.

Återrapporteringen av olika kontrollmoment skiljer sig mellan moment och mellan nämnder. Barn-, utbildnings- och kulturnämndens rapportering är genomgående mest utförlig. Där redogörs både för kontrollmomentens genomförande, något om vad kontrollerna visat och vilka insatser som genomförts och/eller planeras för att komma till rätta med de konkreta svagheter som framkommit. Motsvarande rapportering görs kring vissa kontrollmoment i övriga nämnders rapportering, medan andra kontroller rapporteras som genomförda och att brister åtgärdats – utan att bristerna eller åtgärderna konkretiseras. Samtliga nämnder (KS) har godkänt respektive återrapportering.

Sammanträdesdatum

Kommunstyrelsen

2024-05-06

När det gäller de tre övergripande kontrollmomenten som samtliga nämnder inkluderat i sina planer för intern kontroll uppmärksammas vissa brister. Flertalet av de politiska beslut som följts upp har verkställts. Nämnderna rapporterar dock att kontrollen visat att vissa beslut inte har verkställts. Liksom vid intern kontroll de senaste åren förklaras detta främst av att besluten inte tidsatt uppdrag, och/eller otydligheter i formuleringen av uppdrag. Exempelvis förekommer otydligheter kring ansvar när uppdrag ges till flera nämnder. Som åtgärder redovisar nämnderna bland annat: kvalitetssäkring av nämndprocesser, uttalad tidsplan för varje uppdrag, formalisering av formulering av att-satser så att tidsaspekter och ansvar inkluderas regelmässigt.

I genomförande av kontrollmomentet kopplat till webbplatsens aktualitet har mindre brister uppmärksammats och åtgärdats genom att informationen uppdaterats. Merparten av webbinnehållet hade gått igenom och uppdaterats inför kommunens byte av extern webb under. I samband med bytet har en struktur och systematik utformats kring webbens innehåll.

I återrapporteringen av det övergripande kontrollmomentet om att rutiner för dataskydd följs, hänvisar kommunstyrelsens och samhällsbyggnadsnämndens återrapportering till ordinarie årliga granskning av efterlevnaden av GDPR. I kommunstyrelsens rapportering konstateras att ansvarsfördelningen kopplat till GDPR inte har tydliggjorts i samband med den omorganisation som genomförts på förvaltningsnivå, men att denna svaghet nu åtgärdas. I barnutbildnings- och kulturnämndens uppföljning visas att rutiner för att fördela ansvar för GDPR-samordning på enhetsnivå inte följts fullt ut eftersom ansvar inte uppdaterats och eftersom information om ansvarsfördelning inte varit uppdaterad på intranätet. I social- och arbetsmarknadsnämndens respektive Vård- och omsorgsnämndens återrapportering framhålls att utvecklingsarbete pågår för att stärka hantering av såväl personuppgifter som sekretessmarkerade handlingar. En handlingsplan för förbättringsarbetet har tagits fram där en ny informationshanteringsplan prioriterats högst.

#### De kommunala bolagen – FBAB och FKAB

Flens Bostads AB (FBAB) och Flens Kommunala fastighetsbolag AB (FKAB) och har båda omfattande planer för intern kontroll (båda med över 20 kontrollmoment). Bolagen återrapporterar arbetet med intern kontroll för sin styrelse huvudsakligen som muntlig information, med mindre omfattande kommentarer i sina respektive planer för intern kontroll.

Sammanträdesdatum

Kommunstyrelsen

2024-05-06

Bolagens styrelse ansvarar för den interna kontrollen och det arbetssätt som används för att genomföra den. Bolagens planer för intern kontroll omfattar kontrollmoment som berör bland annat styrning och ledning, ekonomiprocesser och olika verksamhetsområden. Båda bolagen har inkluderat de kommunövergripande kontrollmoment som beslutats av kommunstyrelse.

I och med att bolagens återrapportering huvudsakligen görs muntligt till bolagsstyrelsen, finns ingen skriftlig dokumentation av om vilka brister som har uppmärksammats vid den interna kontrollen, eller av vilka insatser som vidtagits till följd av detta. Det kan ses som en svaghet i kommunens system för intern kontroll. Kommunledningsförvaltningen gör dock bedömningen att bolagens interna kontroll tillgodoser inriktningen för intern kontroll i kommunens verksamheter. Kopplat till flera kontrollmoment anges förebyggande åtgärder för att undvika och hantera respektive risk (i FBAB:s fall anges regelmässigt hur riskerna ska hanteras).

Inte heller rapportering av de tre övergripande kontrollmoment som kommunstyrelsen beslutat om har lämnats skriftligt. FKAB konstaterar i en kommentar i sin plan för intern kontroll att *"Bolaget saknar säker rutin för verkställande av politiska beslut"* och att detta kan medföra *"Risk för felaktig åtgärd utifrån det politiska beslutet"*. Vidare framgår att frågan kommer att hanteras av bolagets styrelse under våren 2024. I kommunstyrelsens interna kontroll av detta moment framkom att beslut fattade av kommunfullmäktige angående en uppdatering av ägardirektivet för FBAB inte hade verkställts. Tillsammans kan dessa uppmärksammade brister peka på att rutiner för samverkan och politisk styrning av bolagen behöver utvecklas inte bara inom bolagen, utan även övergripande.

#### Kommunledningsförvaltningens bedömning

Ansvar för en nämnds eller ett bolags interna kontroll vilar på nämnden respektive bolagsstyrelsen. Genomgången av nämndernas respektive återrapportering av sin interna kontroll för 2023 och av bolagens planer för intern kontroll där kommentarer i vissa fall indikerar uppmärksammade brister eller insatta åtgärder, visar att arbetet med intern kontroll har godkänts av ansvarig nämnd/styrelse. Uppföljningarna varierar i omfattning och innehåll, men tillgodoser därmed respektive nämnds eller bolags förväntningar och behov.

Sammanträdesdatum

Kommunstyrelsen

2024-05-06

Syftet med intern kontroll är enligt kommunens riktlinjer för intern styrning och kontroll att *”säkra en effektiv förvaltning, att upptäcka och undgå allvarliga fel och att se till att verksamheterna gör det de ska utifrån nationell styrning och kommunala mål”*.

Systemet för intern kontroll i Flens kommun omfattar riskidentifiering och riskvärdering, årligt framtagande av plan för intern kontroll baserad på riskanalysen, uppföljning av kontrollmoment som rapporteras till politisk ledning, åtgärdande av uppmärksammade brister samt en samlad återrapportering. Kommunledningsförvaltningen gör bedömningen att samtliga nämnder följt systematiken och att den interna kontrollen har bidragit till att nämnderna både säkerställt att nämndens ansvar upprätthållits och till att brister har uppmärksammats av åtgärdats, samt till att verksamheter har kunnat utvecklas.

Bolagens återrapportering är inte skriftligt dokumenterad på samma sätt som nämndernas, men kommunledningsförvaltningen uppfattar att bolagen har struktur och rutiner för löpande uppföljning av sina mer omfattande planer för intern kontroll och att bolagsstyrelsernas behov därmed tillgodoses. Eftersom nämnder och bolag ansvarar för utformningen av den interna kontrollen behövs vidd flexibilitet även angående återrapporteringsformer. Vid ett par tidigare års uppföljning har de två stora helägda bolagen ändå lämnat skriftlig rapportering kopplat till de övergripande kontrollmoment som kommunstyrelsen har fastställt. Så har inte gjorts för 2023. För att säkra att så sker kommande år kan förtydliganden eventuellt behövas i ägardirektiven när det gäller återrapportering av övergripande intern kontroll.

Utifrån lämnade återrapporteringar, nämnders och styrelses godkännanden och kommunens riktlinjer för arbetet med intern kontroll menar kommunledningsförvaltningen att systemet för intern kontroll har fungerat tillfredsställande för år 2023.

Sammanträdesdatum

Kommunstyrelsen

2024-05-06

Förändringsförslag kopplade till de tre övergripande kontrollmomenten

- Tydligare tidsramar för uppdrag (i att-sats), där hänsyn också tas till den tidsåtgång som de formella delarna av de politiska processerna.
- Tidsplanering i samband med att uppdrag ges – när flera nämnder är involverade behöver tidsplaneringen göras gemensamt. Rutin för detta saknas.
- Tydligare uppdragsformuleringar som visar vilka förväntningar som finns.
- Större tydlighet kring återrapportering kopplat till den ordinarie uppföljningen – exempelvis återrapportering av åtgärdsplaner för budget i balans.
- Ansvariga för webbsidor behöver ha rutiner för hur webbsidorna hålls aktuella.

Skickas till:

Kommunfullmäktige för kännedom

Kommunens revisorer

Barn-, utbildnings- och kulturnämnden

Samhällsbyggnadsnämnden

Social- och arbetsmarknadsnämnden

Vård- och omsorgsnämnden

Den gemensamma överförmyndarnämnden för Flen, Gnesta och Vingåker

De helägda kommunala bolagen

Akt

JU  
Kalle Larsson

## Nyhetsbrev för överförmyndare - Sommaren 2024

Hej,

Årets andra nyhetsbrev för överförmyndare är en överblick kring olika rättsfall och aktuell information med mera till Er med intresse för överförmyndarfrågor. Mot slutet finns inte minst kommande lagändring där arbete pågår för att ta fram mer användarvänligt material.

Det verkar som att tingsrätterna har meddelat ett antal avgöranden som hovrätterna har behövt ”rätta upp” under våren 2024. Godmanskap anordnats för personer som redan avlidit. Rättegångsfel för att den enskilde inte har blivit hörd inför anordnande av förvaltare. Vi har också börjat få lite mer praxis kopplat till framtidsfullmakter som är intressant ur flera aspekter.

Om du som läsare har tips på något vi borde förmedla till fler, hör gärna av Er. Trevlig läsning!

### Rättsfall och domar

#### Endast del av förmyndarnas ansökan om uttag medgavs

Förmyndarna ansökte om ett uttagsmedgivande avseende sammanlagt 116 530 kronor tillhörande ett barn på 14 år. Pengarna skulle användas till inköp av en mobiltelefon, dator, playstation, moped/EPA traktor, kringutrustning, körkortspaket, slalomskidor, liftkort, skidkläder, del i resa till Gran Canaria. Överförmyndaren avslog förmyndarnas ansökan. Tingsrätten ändrade överförmyndarens beslut och medgav hela uttaget som utgjorde cirka 90 % av alla medel på bankkontot (försäkringsersättning). Hovrätten bedömer att förvisso kan inköpen i och för sig vara till nytta för barnet. Men, medel på överförmyndarspärtrat konto ska endast i skälig omfattning användas för det avsedda ändamålet. Hovrätten beaktar också att aktuellt uttag, utgör en stor andel av alla medel på kontot. Inköp av moped/EPA med tillhörande skyddsutrustning och körkortspaket menar hovrätten är till barnets omedelbara nytta varmed detta medgavs. Övriga

inköp menar hovrätten dock är för höga belopp varmed dessa inte får anses vara i skälig omfattning i förhållande till nytta. Sammantaget medgavs ett uttag om 44 530 kronor.

Svea hovrätt, mål Ä 1374-24, meddelad 2024-05-17.

### **Långvarigt förvaltarens övergång till godmanskap**

Förvaltarens anordnades under 2004. Den enskilde ansökte om upphörande av förvaltarens vilket tingsrätten avslag. Hovrätten konstaterar i sina domskäl att det utifrån den enskildes hälsotillstånd och hjälpbehov kan vara motiverat med ett förvaltarens avseende bevaka rätt och förvalta egendom. Den omständighet att den enskilde varit förhindrad att förvalta sin ekonomi under 20 år, försvårar bedömningen om den enskildes hjälpbehov kan tillgodoses på ett mindre ingripande sätt. De sak omständigheter som framkommit avsåg händelser bakåt i tiden. Att den enskilde spenderat 13 000 kr på mobilspel och surf under ett halvår är dock av relevans då det avsåg hösten 2022. Sammantaget finner hovrätten att det inte finns någon konkret risk för att den enskilde ska skada sin ekonomi som motiverar ett förvaltarens. Den engagerade omgivningen menar hovrätten är en skyddsfaktor, inte en riskfaktor. Vid en samlad bedömning ansåg hovrätten att förvaltarens ska upphöra och ersättas med ett godmanskap.

Svea hovrätt, mål Ä 7564-23, meddelad 2024-03-13.

### **Interimistiskt förvaltarens när räkningar, bolån med mera inte hanterades**

Tingsrätten avslag ansökan om interimistiskt förvaltarens då rätten bedömde att den enskilde hade insikt och förstod den akuta situationen samt försökt åtgärda detsamma avseende såväl pågående rättsförluster och en växande ekonomisk skada. Den enskilde medgav godmanskap. Överförmyndaren överklagade till hovrätten och anförde att det fanns en konkret risk för ekonomisk skada. Såväl bolån som elräkningar fanns obetalda trots uppgifter från den enskilde om att skulder hade reglerats. Delgivningskvitton, obetalda räkningar och nya ingångna avtal såsom försäkringar och abonnemang utan verkligt behov, medförde ett omedelbart behov av förvaltarens. Hovrätten ändrade tingsrättens beslut och anordnade förvaltarens interimistiskt.

Hovrätten för västra Sverige, mål nr Ä 2361-24, meddelad 2024-04-05.

### **Framtidsfullmaktshavare ska höras innan anordnande av godmanskap**

Tingsrätten anordnade fullt godmanskap för den enskilde. Broder tillika framtidsfullmaktshavare överklagade tingsrättens avgörande och anförde



att hovrätten skulle undanröja tingsrättens beslut och återförvisa ärendet till tingsrätten för fortsatt handläggning. Av hovrättens domskäl framgår att klaganden har varit den enskilde behjälplig tidigare men inte fått möjlighet att yttra sig över överförmyndarens ansökan. Då det fanns uppgifter om en framtidsfullmakt, bedömer hovrätten att det inte var obehövt att inhämta yttrande från brodern tillika framtidsfullmaktshavare. Tingsrättens beslut undanröjdes och återförvisades till tingsrätten för fortsatt handläggning.

Hovrätten över Skåne och Blekinge, mål nr Ä 1638-24 meddelad 2024-04-26.

### **Begränsat förvaltarskap och godmanskap i övriga delar**

Tingsrätten anordnade förvaltarskap avseende några specifika bankkonton samt bevaka rätt och sörja för person. Den enskilde överklagade till hovrätten och anförde att förvaltarskapet skulle upphöra i alla delar och övergå till ett godmanskap som hen samtyckte till. Förvaltarskapet skulle dock bestå avseende några specifika bankkonton. Hovrätten konstaterar att det inte av läkarintyg går att utläsa att den enskilde är ur stånd att vårda sig själv. Den enskildes hjälptillstånd, trots ovärdig boendesituation, kan tillgodoses med frivilliga insatser som den enskilde tar emot varmed det saknas förutsättningar för förvaltarskap med undantag för de specifika bankkontona. Förvaltarskapet upphävdes således för bevaka rätt och sörja för person.

Hovrätten för västra Sverige, mål nr Ä 1950-24, meddelad 2024-05-08.

### **Godmanskap trots hjälp från närstående**

Tingsrätten anordnade ett så kallat fullt godmanskap. Det framgick av utredningen bland annat att den enskilde oroade sig över sin ekonomi samt att hen saknade insyn i sin egna ekonomi. Boendet anförde att den enskilde ibland saknade fickpengar samt att det saknas sängkläder med mera. Den enskilde önskade dock ingen god man och menade att behövlig hjälp erhöles av närstående. Den enskilde överklagade tingsrättens beslut med stöd av en anhörig som är son till den tidigare avlidna hustrun. Närstående menade att den enskilde inte behövde god man eller i andra hand att en annan person skulle förordnas som god man. Hovrätten konstaterar att den enskilde inte i alla delar förstår vad saken gäller varmed ett godmanskap kan anordnas även utan den enskildes samtycke. Att det förvisso finns närstående såsom den föreslagna gode mannen eller ombudet, som i stor del hjälper den enskilde. Aktuell hjälp är dock formlöst varmed hovrätten gör bedömningen att godmanskap är nödvändigt.

Göta hovrätt, mål nr Ä 251-24, meddelad 2024-03-20.

## **Förvaltarskap behövt vid bristande samarbete och skuldsättning**

Tingsrätten avslog ansökan om förvaltarskap och menade bland annat att den enskilde var adekvat, förstod sina svårigheter och kunde resonera samt att boendesituationen inte var tillräckligt anpassad.

Överförmyndaren överklagade tingsrättens beslut och kunde via socialtjänsten belägga att den enskilde hade svårigheter att beviljas ekonomiskt bistånd då underlag aldrig inkom samt att den enskilde inte heller hade ansökt om välfärdsförmåner. En läkares bedömning i kombination med en social utredning och uppgifter om skuldsättning från kronofogden ansågs tillräckligt för att anordna ett fullt förvaltarskap. Inte heller ett muntligt lämnat samtycke om godmanskaps vid sammanträdet i hovrätten ansågs allvarligt menat. Långvarig alkohol- och missbruks demens försvårade saken.

Hovrätten för Västra Sverige, mål nr Ä 6423-23, meddelad 2024-02-29.

## **Framtidsfullmakt istället för godmanskaps trots tveksamheter om kognitiv förmåga vid upprättande**

Barn till huvudman ansökte om anordnande av godmanskaps. Parallellt med detta ansökte huvudmannens make om att tingsrätten skulle pröva ikraftträdande av framtidsfullmakt. Tingsrätten sammanförde de båda målen och avslog ansökan om godmanskaps samtidigt som framtidsfullmakten ansågs ha trätt i kraft. Huvudmannens barn överklagade. Barnen ifrågasatte huvudmannens kognitiva förmåga vid upprättandet av framtidsfullmakten. Vid tidpunkten kunde inte den enskilde hantera sin mobiltelefon enligt journal och hade svårt att hitta ord. Framtidsfullmakten innehöll felstavat namn. Hovrätten ser det som besvärande att den enskilde fick plats på ett demensboende ett år efter upprättande av framtidsfullmakt samt att det funnits kognitiv nedsättning tidigare dokumenterat. Hovrätten bedömer dock sammantaget att framtidsfullmakten ska anses vara giltig varmed behov av godmanskaps saknas.

Svea hovrätt, mål nr Ä 7888-23, meddelad 2024-03-06.

## **Överförmyndaren kan inte förpliktas att utge ersättning för rättegångskostnader**

Tingsrätten anordnade förvaltarskap. I överklagan till hovrätten anförde den enskilde att hen begärde ersättning för sina rättegångskostnader av överförmyndaren. Hovrätten avslog begäran och skriver i sina domskäl att överförmyndaren är inte att likställas med "enskild part" vid tillämpning av 32 § ärendelagen. Det saknas således rättsligt stöd för att överförmyndaren ska utge ersättning för rättegångskostnader till den enskilde.

Svea hovrätt, mål nr Ä 516-24, meddelad 2024-03-15.

### **Broder till huvudman är behörig att överklaga tingsrättens beslut att anordna godmanskap**

Tingsrätten anordnade godmanskap och förordnade huvudmannens dotter till god man. Huvudmannens broder överklagade och begärde undanröjande och interimistisk prövning samt att en utomstående god man skulle förordnas. Vid hovrättens prövning framkom uppgifter om en framtidsfullmakt som tagits i bruk av dottern samt besvärande omständigheter avseende ett gåvobrev från huvudman till dotter som undertecknats efter att framtidsfullmakten ansågs ha tagits i bruk. Hovrätten konstaterade bland annat att brodern är behörig att överklaga tingsrättens beslut, oaktat huvudmannens syn på deras relation mellan sig. Då flera nya omständigheter tillkommit samt att sammanträde påkallats, återförvisades målet till tingsrätten för fortsatt handläggning.

Svea hovrätt, mål nr Ä 2327-24, meddelad 2024-03-27.

### **Rätten till arvode styrs inte av ett avtalsförhållande**

En tidigare ställföreträdare överklagade överförmyndarens beslut avseende ett avtal gällande några ställföreträdarskap. Den tidigare ställföreträdaren menade att det ansågs vara orimligt att eventuell misskötsel i ett ärende medförde entledigande i 14 andra uppdrag. Att uppsägningarna saknade rättslig grund. Förvaltningsrätten konstaterar inom ramen för en laglighetsprövning, att en förordnad ställföreträdarens rätt till arvode regleras i 12 kap. 16 § FB varmed denna rätt inte är beroende av något avtal mellan ställföreträdaren och överförmyndaren. Någon avtalsrättslig grund för reglering av ersättning sinns således inte. Överförmyndarens beslut upphävdes inte.

Förvaltningsrätten i Jönköping, mål nr 304-24, meddelad 2024-04-05.

### **God man saknade behörighet att inskränka den enskildes färdtjänstillstånd**

En god man ansökte om att huvudmannens tillstånd för färdtjänst skulle begränsas till en radie om 12 kilometer från folkbokföringsadressen. Som grund för yrkandet anfördes att den enskilde försatte sig i farliga situationer vilket personal vid LSS-boendet uppgivit. Förvaltningsrätten avlog ansökan. Den gode mannen överklagade till Kammarrätten. Regionen har beslutat om det som ansökan avsåg men ansåg att huvudmannen hade ett befogat intresse av att få frågan prövad då den enskilde inte samtyckt till aktuell begränsning.

Kammarrätten konstaterar att den gode mannen behöver sin huvudmans samtycka vid en rättshandling som ligger utanför den dagliga livsföringen

om samtycke kan inhämtas. I aktuellt fall bedömer Kammarrätten att den enskilde vid tidpunkten inte på ett tydligt sätt varit ur stånd att uttrycka sin mening. Den gode mannen saknade således behörighet för aktuell ansökan då samtycke saknades. Överklagan avslogs.

Kammarrätten i Göteborg, mål nr 6915-23, meddelad 2024-04-11.

### **Rättegångsfel att inte höra den enskilde i hovrätten vid anordnande av förvaltarskap**

Den gode mannen ansökte om anordnande av förvaltarskap. Den enskilde hördes i tingsrätten varvid ansökan om förvaltarskap avslogs.

Överförmyndaren överklagade tingsrättens beslut med anledning av att huvudmannen återkallat samtycke till godmanskap. Hovrätten anordnade fullt förvaltarskap utan att höra den enskilde. Hovrättens handläggning, enligt Högsta domstolen, har utgjort ett sådant rättegångsfel att beslutet i sak ska undanröjas och återförvisas till hovrätten.

Högsta domstolen, mål nr Ä 7665-23, meddelad 2024-05-10.

### **Godmanskap upphörde då genuint och långvarigt samtycke saknades**

Tingsrätten beslutade att godmanskapet skulle upphöra och den förordnade gode mannen hade samtidigt begärt sitt entledigande. Huvudmannen överklagade och anförde att hon visst samtyckte till godmanskap men önskade annan ställföreträdare.

Den gode mannen hade begärt sig entledigad och kvarstått i 8 månader då godmanskapet inte hade fungerat. Överförmyndaren hade vid 5 olika tillfällen skickat ut förfrågan om ärendet till 529 personer samt tillfrågat såväl erfarna som nyare ställföreträdare om uppdraget. Sammantaget bedömer hovrätten att överförmyndaren vidtagit rimliga åtgärder för att hitta någon som åtar sig uppdraget varmed godmanskapet ska upphöra.

Hovrätten för västra Sverige, mål nr Ä 1216-24, meddelad 2024-05-08.

### **Lagändring: Uppgiftsskyldighet att gälla från 1 juli**

Riksdagen har den 22 maj 2024 beslutat om en ny lag om uppgiftsskyldighet för att motverka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen samt fusk, regelöverträdelser och brottslighet i arbetslivet. Den nya lagen träder i kraft från 1 juli 2024.

” Den nya lagen ska ge Arbetsförmedlingen, Bolagsverket, Centrala studiestödsnämnden, Försäkringskassan, Inspektionen för vård och omsorg, Kronofogdemyndigheten, Migrationsverket, Pensionsmyndigheten, Skatteverket, kommuner och arbetslöshetskassor förutsättningar att utbyta uppgifter som behövs för att säkerställa korrekta beslutsunderlag för att

motverka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen. Den ska även ge Arbetsförmedlingen, Arbetsmiljöverket, Ekobrottsmyndigheten, Försäkringskassan, Jämställdhetsmyndigheten, Migrationsverket, Polismyndigheten, Skatteverket och Åklagarmyndigheten tillgång till uppgifter som behövs för att planera, genomföra eller följa upp myndighetsgemensamma kontroller av arbetsplatser för att motverka fusk, regelöverträdelse och brottslighet i arbetslivet.”

Lagändringen medför att överförmyndarna och vissa andra delar av en kommun, ska lämna en uppgift som den förfogar över till en annan aktör i enlighet med lagen, om uppgiften behövs i den mottagande aktörens författningsreglerade verksamhet för att säkerställa korrekta beslutsunderlag för att förebygga, förhindra, upptäcka eller utreda felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen. Uppgifter kan behöva lämnas både på eget initiativ samt på begäran.

[Läs mer om prop. 2023/24:85 här.](#)

*Kommentar: SKR avser att återkomma framöver med praktisk tillämpning. Vidare förbereds det annat material hos myndigheter som kan vara till nytta framgent.*

## Kommande kurser och webbsändningar

31 maj                Zoomsändning: [aktuellt för överförmyndare](#).

Tema: Rekrytering & halvtid i granskning.

20 sept              Webbsändning: [Aktuellt för överförmyndare](#)

17 okt                Kurs: [Arv, bodelning & dödsbo för överförmyndare](#)

6 nov                 [Fördjupande seminarium: Framtidsfullmakter](#)

11-12 nov          [Grundkurs för nya inom överförmyndarverksamheten](#)

6 dec                 [Aktuellt för överförmyndare](#)

Tema: Verksamhetssystem & digitalisering

Ytterligare arrangemang planeras för 2024. Besök gärna SKR:s webbplats med information om evenemang för att se aktuellt utbud.

Har du önskemål? Maila till Kontaktcenter på [info@skr.se](mailto:info@skr.se).

SKR:s juridiska rådgivning sker främst genom [info@skr.se](mailto:info@skr.se) alternativt till respektive sakkunnig på ordinarie telefontid. Undertecknad har telefontid vardagar 13:00-15:00.

Sommarhälsningar från oss på juridiska avdelningen

*Kalle Larsson*

Instagram: @ofKalle